ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 19ης Μαΐου 1999 *

Στην υπόθεση Τ-176/95,

Accinauto SA, εταιρία βελγικού δικαίου, με έδρα τις Βρυξέλλες, εκπροσωπούμενη από τον Helmut Glassen, δικηγόρο Leimen, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο των Loesch και Wolter, 11, rue Goethe,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τον Bernd Langeheine και εν συνεχεία από τον Wouter Wils, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενους από τον Heinz-Joachim Freund, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως 95/477/ΕΚ της Επιτροπής, της 12ης Ιουλίου 1995, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης (BASF Lacke + Farben AG και SA Accinauto — υπόθεση IV/33.802) (ΕΕ L 272, σ. 16),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους B. Vesterdorf, Πρόεδρο, R. M. Moura Ramos και P. Mengozzi, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 13ης Ιανουαρίου 1998 και 2ας Απριλίου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

Εμπλεκόμενα μέρη και οικεία προϊόντα

1 Η Accinauto SA (στο εξής: Accinauto ή προσφεύγουσα) είναι εταιρία βελγικού δικαίου, εγκατεστημένη στις Βρυξέλλες. Από το 1937 διανέμει τα προϊόντα επαναβαφής οχημάτων του ομίλου BASF στο Βέλγιο και στο Λουξεμβούργο. Από το 1974 είναι αποκλειστικός διανομέας των προϊόντων Glasurit για την ίδια περιοχή ισχύος

της συμφωνίας αποκλειστικής διανομής. Για το φορολογικό έτος 1991 ο κύκλος εργασιών της ανήλθε σε 738 000 000 βελγικά φράγκα (BFR), από το οποίο ποσό περίπου 85 % πραγματοποιήθηκε από την πώληση προϊόντων BASF.

2 Η BASF Coating AG (στο εξής: BASF), πρώην BASF Lacke und Farben AG, εταιρία γερμανικού δικαίου, εγκατεστημένη στο Münster-Hiltrup (Γερμανία), παρασκευάζει μεταξύ άλλων προϊόντα επαναβαφής οχημάτων που πωλούνται με το σήμα Glasurit. Ο κύκλος εργασιών της ανήλθε το 1991 σε 1 668 000 000 γερμανικά μάρκα (DM), από τα οποία 314 000 000 DM από τα προϊόντα επαναβαφής οχημάτων σε ολόκληρο τον κόσμο και 243 000 000 DM από τα ίδια αυτά προϊόντα εντός της Κοινότητας.

3 Τα προϊόντα Glasurit διανέμονται από:

— θυγατρικές του ομίλου BASF στις Κάτω Χώρες, στην Ιταλία, στη Γαλλία, στην Ισπανία, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Ιρλανδία, στην Αυστρία, στη Σουηδία και στη Φινλανδία·

— ανεξάρτητους διανομείς βάσει συμφωνιών αποκλειστικής διανομής στο Βέλγιο, στο Λουξεμβούργο, στη Δανία και στην Πορτογαλία·

— πέντε περιφερειακούς αποκλειστικούς διανομείς στη Γερμανία·

— έναν ανεξάρτητο μη αποκλειστικό διανομέα στην Ελλάδα.

4 Στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, τα προϊόντα επαναβαφής οχημάτων του ομίλου BASF διανέμονται από την BASF Coating and Inks Ltd (στο εξής: BASF C & I), θυγατρική κατά 100 % του ομίλου BASF.

5 Τα προϊόντα επαναβαφής οχημάτων πρέπει να διακριθούν από τα προϊόντα βαφής των καινουργών οχημάτων, μολονότι έχουν την ίδια σύνθεση και παρασκευάζονται στις ίδιες αλυσίδες παραγωγής. Τα προϊόντα βαφής των καινουργών οχημάτων προορίζονται για τους κατασκευαστές αυτοκινήτων, ενώ τα προϊόντα επαναβαφής προορίζονται για τα εργαστήρια επισκευής. Ως εκ τούτου, τα προϊόντα επαναβαφής οχημάτων πωλούνται σε διαφορετικές συσκευασίες και ποσότητες από εκείνες των προϊόντων που προορίζονται για τα καινουργή οχήματα.

6 Κατά την περίοδο 1985-1992, οι καθαρές τιμές για τον τελικό καταναλωτή των προϊόντων επαναβαφής οχημάτων, περιλαμβανομένων και των προϊόντων Glasurit, ήσαν υψηλότερες, κατά μέσο όρον, στο Ηνωμένο Βασίλειο απ' ό,τι στο Βέλγιο.

Εξέλιξη της πριν από την άσκηση της προσφυγής διαδικασίας

7 Στις 28 Ιανουαρίου 1991, η Ilkeston Motor Factories Ltd (στο εξής: IMF) και η Calbrook Cars Ltd, δύο εταιρίες εγκατεστημένες στο Ηνωμένο Βασίλειο και διανομείς προϊόντων επαναβαφής οχημάτων, υπέβαλαν καταγγελία στην Επιτροπή επικαλούμενες την εκ μέρους των BASF και Accinauto παράβαση των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού.

8 Κατά τις καταγγέλλουσες, η Accinauto τις προμήθευε προϊόντα Glasurit — την IMF απευθείας, την Calbrook Cars Ltd μέσω της IMF — από το 1986. Το καλοκαίρι του 1990 η Accinauto έθεσε τέρμα στις προμήθειές της κατόπιν προτροπής της BASF. Η τελευταία και η Accinauto είχαν κατ' αυτόν τον τρόπο συνεννοηθεί προκειμένου να εμποδίσουν τις παράλληλες εισαγωγές προϊόντων Grasurit στο Ηνωμένο Βασίλειο.

9 Στις 26 Ιουνίου 1991 η Επιτροπή πραγματοποίησε ελέγχους στις εμπορικές εγκαταστάσεις της BASF, της BASF C & I, της Accinauto και της Technipaint, εταιρίας που ίδρυσαν το 1982 τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Accinauto και έχει την ίδια έδρα με την τελευταία.

10 Εν συνεχεία, η Επιτροπή έλαβε από τα διάφορα εμπλεκόμενα μέρη γραπτές πληροφορίες βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25, στο εξής: κανονισμός 17).

11 Στις 12 Μαΐου 1993 η Επιτροπή κοινοποίησε τις αιτιάσεις στις BASF και Accinauto.

12 Στις 23 Σεπτεμβρίου 1993 πραγματοποιήθηκε ακρόαση σχετικά με την υπόθεση αυτή.

13 Κατόπιν διαβουλεύσεως με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 95/477/ΕΚ, της 12ης Ιουλίου 1995, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης (BASF Lacke + Farben AG και SA Accinauto — υπόθεση IV/33.802) (ΕΕ L 272, σ. 16, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 21 Ιουλίου 1995.

Περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως

14 Στο διατακτικό της προσβαλλόμενης αποφάσεως η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η συναφθείσα μεταξύ των BASF και Accinauto συμφωνία, κατά την οποία η Accinauto

υποχρεούνταν, από 8 Οκτωβρίου 1982 έως 31 Δεκεμβρίου 1991, να διαβιβάζει στην BASF τις αιτήσεις πελατών (Kundenanfragen weiterzuleiten) εγκατεστημένων εκτός της περιοχής ισχύος της συμφωνίας, ήταν αντίθετη προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ). Έτσι, λόγω της συμμετοχής τους στη διαπιστωθείσα παράβαση, η Επιτροπή επέβαλε στην BASF πρόστιμο 2 700 000 ECU και στην Accinauto πρόστιμο 10 000 ECU.

15 Στις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως αυτής το κοινοτικό όργανο παρατηρεί ότι, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της συμφωνίας αποκλειστικής διανομής που συνήφθη μεταξύ BASF και Accinauto τον Ιούνιο-Οκτώβριο 1982 (στο εξής: συμφωνία του 1982), με αναδρομικό αποτέλεσμα από 1ης Ιανουαρίου 1981, η Accinauto υποχρεούται να «διαβιβάζει τις αιτήσεις πελατών» εγκατεστημένων εκτός της περιοχής ισχύος της συμφωνίας στην BASF. Θεωρεί ότι η φράση αυτή πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι αυτός στον οποίο «διαβιβάζονται» οι παραγγελίες πελατών υποκαθιστά εκείνον που τις «διαβιβάζει». Κατά συνέπεια, η Accinauto δεν δικαιούται να αποφασίζει αυτόνομα να προμηθεύει πελάτες εγκατεστημένους εκτός του Βελγίου ή του Λουξεμβούργου. Η BASF αποφασίζει αν και υπό ποιους όρους η Accinauto, η BASF ή άλλος τρίτος μπορεί να ανταποκριθεί στις παραγγελίες αυτές.

16 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η εκ μέρους της ερμηνεία του άρθρου 2 της συμφωνίας επιβεβαιώθηκε από την εκ μέρους των μερών συστηματική εφαρμογή της συμφωνίας αυτής.

17 Όταν τον Μάρτιο του 1986 η IMF ήλθε για πρώτη φορά σε επαφή με την Accinauto, η τελευταία έλαβε «κατ' εξαίρεση έγκριση» για να αρχίσει τις παραδόσεις. Η BASF χορήγησε την έγκριση αυτή στην Accinauto επειδή επιθυμούσε «να διοχετεύσει και ομαλοποιήσει» τις παράλληλες εισαγωγές προϊόντων Glasurit στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το γεγονός αυτό πρέπει να συνδυαστεί προς την αναληφθείσα από την BASF δραστηριότητα από το 1985-1986 κατά των παραλλήλων εξαγωγών. Επί εννέα μήνες προέβαινε στην επίθεση διακριτικών στα προϊόντα που πωλούσαν διανομείς στο Βέλγιο, στις Κάτω Χώρες και στη Γερμανία, προκειμένου να εντοπίσει τους διαύλους από τους οποίους τα προϊόντα Glasurit έφθαναν στη βρετανική αγορά.

18 Κατά την Επιτροπή, η BASF ζήτησε από την Accinauto να σταματήσει τις παραδόσεις στην IMF και στους άλλους Βρετανούς πελάτες τον Ιούνιο του 1989. Την απόφαση να τεθεί τέρμα στις παράλληλες εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίες αρχικά είχαν επιτραπεί, έλαβε επομένως η BASF.

19 Πάντως, το κοινοτικό όργανο διαπιστώνει ότι η Accinauto δεν τήρησε την απαγόρευση που της είχε επιβάλει η BASF. Από τον Ιούλιο του 1989, η Accinauto εξέδιδε για τις πωλήσεις προς την IMF τιμολόγια επ' ονόματι της Technipaint και εξακολούθησε έτσι τις παραδόσεις της προς το Ηνωμένο Βασίλειο, εν αγνοία της BASF.

20 Στα τέλη Μαΐου 1990 η Accinauto διέκοψε τις παραδόσεις προς την IMF, κατόπιν δραστικότερου ελέγχου που άσκησε η BASF. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέσχε η BASF C & I, το πρόβλημα των παράλληλων εισαγωγών καθίστατο ακόμη πιο σοβαρό και η τελευταία διέθετε αποδείξεις για την ύπαρξη της βελγικής πηγής.

21 Από της ημερομηνίας αυτής, η Accinauto τήρησε χωρίς περιορισμό τη συμφωνία του 1982. Κατά την Επιτροπή, η παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού τερματίστηκε μόλις την 1η Ιανουαρίου 1992, ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ αναδρομικώς η νέα συμφωνία διανομής, που υπέγραψαν τα μέρη στις 14 Δεκεμβρίου 1992 και στις 22 Ιανουαρίου 1993. Η συμφωνία αυτή δεν περιέχει πλέον την επικρινόμενη ρήτρα κατά την οποία η Accinauto υποχρεούται να διαβιβάζει στην BASF τις παραγγελίες πελατών που δεν προέρχονται από την περιοχή ισχύος της συμφωνίας.

22 Το κοινοτικό όργανο θεωρεί ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας του 1982 είχε ως αντικείμενο και ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού μεταξύ Accinauto και άλλων προμηθευτών προϊόντων επαναβαφής οχημάτων της μάρκας Glasurit και, ιδίως, μεταξύ Accinauto και BASF C & I. Η συμφωνία αυτή ήταν ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών περιορίζοντας τις παράλληλες εξαγωγές των προϊόντων Glasurit από το Βέλγιο προς το Ηνωμένο Βασίλειο.

23 Η Επιτροπή αποφασίζει να επιβάλει πρόστιμα στην BASF και την Accinauto, παρατηρώντας ότι η απαγόρευση παθητικών πωλήσεων αντίκειται στον στόχο της εγκαθιδρύσεως της κοινής αγοράς και συνιστά ιδιαίτερα σοβαρή παράβαση του κοινοτικού δικαίου, που είναι σαφέστατο στον τομέα αυτόν, όσον αφορά τα σχετικά προϊόντα και τη σχετική αγορά. Εξάλλου, θεωρεί ότι οι BASF και Accinauto διέπραξαν την παράβαση αυτή εκ προθέσεως.

Διαδικασία

24 Η παρούσα προσφυγή ασκήθηκε με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 25 Σεπτεμβρίου 1995.

25 Με το δικόγραφό της, η προσφεύγουσα ζήτησε από το Πρωτοδικείο να διατάξει, ως μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας, να της κοινοποιηθούν τα πλήρη πρακτικά, στη γαλλική γλώσσα, της ακροάσεως της 23ης Σεπτεμβρίου 1993.

26 Η υπόθεση, ανατεθείσα αρχικά στο πρώτο πενταμελές τμήμα, παραπέμφθηκε στο πρώτο τμήμα, με απόφαση του Πρωτοδικείου της 4ης Δεκεμβρίου 1997, εκδοθείσα σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 51 του Κανονισμού Διαδικασίας.

27 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα) έκρινε ότι δεν υπήρχε λόγος να διαταχθούν τα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας που πρότεινε η προσφεύγουσα. Το Πρωτοδικείο αποφάσισε επίσης να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς τη λήψη άλλων μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας ή την προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

28 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιανουαρίου 1998.

29 Κατόπιν αναλήψεως των καθηκόντων ενός νέου μέλους του Πρωτοδικείου, η σύνθεση του πρώτου τμήματος μεταβλήθηκε με απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1998.

30 Ενόψει του άρθρου 33, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα), με τη νέα του σύνθεση, διέταξε την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας με διάταξη της 13ης Μαρτίου 1998, σύμφωνα με το άρθρο 62 του ίδιου κανονισμού.

31 Οι διάδικοι δεν παρέστησαν στη συνεδρίαση της 2ας Απριλίου 1998. Κατόπιν προτάσεως της προσφεύγουσας και αφού άκουσε την καθής, το Πρωτοδικείο επέτρεψε στους διαδίκους να παραπέμψουν στις αγορεύσεις τους της 13ης Ιανουαρίου 1998, χωρίς νέα συνεδρίαση, και να καταθέσουν γραπτώς τις αγορεύσεις αυτές, οι οποίες πρωτοκολλήθηκαν στη Γραμματεία στις 14 Απριλίου 1998.

Αιτήματα των διαδίκων

32 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον αφορά την προσφεύγουσα·

— επικουρικώς, να ακυρώσει ή να μειώσει το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα με το άρθρο 2 της αποφάσεως αυτής·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα·

— να υποχρεώσει την καθής να αποδώσει στην προσφεύγουσα, εκτός από το πρόστιμο, τόκους του ίδιου ύψους (9,5 %) με τους ορισθέντες από την καθής με το άρθρο 2, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της προσβαλλομένης αποφάσεως.

33 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί των αιτημάτων ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως

34 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος αντλείται από την παράβαση ουσιώδους τύπου, καθόσον τα δικαιώματα του αμυνομένου δεν έγιναν σεβαστά. Ο δεύτερος λόγος αντλείται από

την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, καθόσον η Επιτροπή εσφαλμένως διαπίστωσε ότι η συμφωνία του 1982 ήταν αντίθετη προς τη διάταξη αυτή.

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση ουσιώδους τύπου

Επιχειρήματα των διαδίκων

35 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να θέσει στη διάθεσή της το από 23 Σεπτεμβρίου 1993 πρακτικό ακροάσεως συνταγμένο εξ ολοκλήρου στη γαλλική γλώσσα, παρέβη το άρθρο 3 του κανονισμού 1 του Συμβουλίου, της 15ης Απριλίου 1958, περί καθορισμού του γλωσσικού καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητος (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 14). Το άρθρο αυτό ορίζει ότι «τα έγγραφα τα οποία απευθύνονται από τα όργανα της Κοινότητος προς κράτος μέλος ή πρόσωπο, το οποίο υπάγεται στη δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους, συντάσσονται στη γλώσσα του κράτους αυτού».

36 Κατά την προσφεύγουσα, το πρακτικό της ακροάσεως αποτελεί διαδικαστικό έγγραφο που αφορά το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 και το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1963, περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 17 (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 37). Ως ενδιαφερόμενη επιχείρηση, είχε το δικαίωμα να της κοινοποιηθεί το πρακτικό στη γλώσσα του κράτους στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1970, 41/69, ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 397, σκέψεις 48 και 49).

37 Το γεγονός ότι δεν είχε στη διάθεσή της γραπτό υπόθεμα περιέχον τη μετάφραση των δηλώσεων των άλλων συμμετασχόντων στην ακρόαση, οι οποίοι μίλησαν στη γαλλική ή στην αγγλική γλώσσα, ιδίως δε των καταθέσεων των εκπροσώπων της Accinauto, των καταγγελλουσών επιχειρήσεων και των κρατών μελών, την εμπόδισαν να

προετοιμάσει προσηκόντως την άμυνά της κατά τη διοικητική διαδικασία. Πράγματι, έστω και αν η Επιτροπή είχε εξασφαλίσει ταυτόχρονη διερμηνεία των καταθέσεων αυτών κατά τη διάρκεια της ακροάσεως, η μετάφραση στη γερμανική γλώσσα του συνόλου των πρακτικών είναι ουσιώδης για την κατανόηση των αιτιάσεων που διατυπώθηκαν κατά της προσφεύγουσας, ειδικότερα για να της παράσχουν τη δυνατότητα να διευκρινίσει τα προβληθέντα με την ευκαιρία αυτή περιστατικά με τους υπαλλήλους της οι οποίοι δεν ήσαν παρόντες στην ακρόαση. Επομένως, υπάρχει προσβολή των δικαιωμάτων της άμυνας.

38 Η Επιτροπή θεωρεί αντιθέτως ότι τα πρακτικά ακροάσεως δεν αποτελούν «έγγραφο» κατά την έννοια του άρθρου 3 του προαναφερθέντος κανονισμού 1, της 15ης Απριλίου 1958. Στις υποθέσεις που αφορούν την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, η νομολογία εφάρμοσε τη διάταξη αυτή αποκλειστικά στις κοινοποιήσεις των αιτιάσεων και των αποφάσεων που εκδίδονται κατά τη διοικητική διαδικασία. Παρατηρεί ότι τα πρακτικά χρησιμεύουν στην καταχώριση των παρατηρήσεων των εκπροσώπων των διαφόρων μερών και τους αποστέλλονται αποκλειστικά για να μπορούν να εξακριβώνουν αν οι καταθέσεις τους καταχωρίστηκαν σωστά (απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Ιουλίου 1994, T-77/92, Parker Pen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-549, σκέψεις 72 έως 75). Δεν πρόκειται για έγγραφο που συντάσσεται για να τεθεί υπόψη των επιχειρήσεων οι οποίες συμμετέχουν στη διαδικασία.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

39 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά το άρθρο 9, παράγραφος 4, του προαναφερθέντος κανονισμού 99/63, της 25ης Ιουλίου 1963, «οι ουσιώδεις δηλώσεις κάθε προσώπου που καταθέτει καταχωρούνται σε πρακτικά, τα οποία το εν λόγω πρόσωπο διαβάζει και εγκρίνει».

40 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η προσφεύγουσα ήταν σε θέση να λάβει λυσιτελώς γνώση του ουσιώδους μέρους των καταθέσεών της κατά την ακρόαση της 23ης Σεπτεμβρίου 1993 που καταχωρίσθηκαν στη γερμανική γλώσσα στα πρακτικά και δεν ισχυρίζεται ότι αυτά περιέχουν ως προς αυτήν ουσιώδεις ανακρίβειες ή παραλείψεις.

41 Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ότι είχε τη δυνατότητα, χάρη στην ταυτόχρονη διερμηνεία, να παρακολουθήσει τις καταθέσεις των άλλων προσώπων.

42 Η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλείται την έλλειψη μεταφράσεως των τμημάτων των πρακτικών τα οποία συντάχθηκαν σε γλώσσα άλλη εκτός εκείνης του κράτους μέλους στην οποία υπάγεται η προσφεύγουσα για να στοιχειοθετήσει προσβολή των δικαιωμάτων της άμυνας. Πράγματι, η έλλειψη μεταφράσεως δεν μπορεί, εν προκειμένω, να έχει επιζήμιες συνέπειες που θα μπορούσαν να καταστήσουν πλημμελή τη διοικητική διαδικασία (προπαρατεθείσες αποφάσεις ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής, σκέψη 52, και Parker Pen κατά Επιτροπής, σκέψη 74).

43 Οι δυσχέρειες που αντιμετώπισε η προσφεύγουσα στην προετοιμασία της άμυνάς της δεν μπορούν να μεταβάλουν την εκτίμηση αυτή, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα παρέστη στην ακρόαση και η Επιτροπή έθεσε στη διάθεσή της γραπτό υπόθεμα που περιείχε τις καταθέσεις των άλλων συμμετασχόντων στη γλώσσα του πρωτοτύπου.

44 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση ουσιώδους τύπου πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, καθόσον η Επιτροπή εσφαλμένως δέχθηκε ότι η συμφωνία του 1982 ήταν αντίθετη προς τη διάταξη αυτή

45 Ουσιαστικά, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι η συμφωνία του 1982 συνιστούσε σύμπραξη αντίθετη προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, αποβλέπουσα στο να εμποδίσει τις παράλληλες εισαγωγές προϊόντων Glasurit στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η Επιτροπή υπέπεσε σε σφάλματα εκτιμήσεως, πρώτον, κατά την ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας αυτής, δεύτερον, στο συμπέρασμά της κατά το οποίο η εφαρμογή της συμφωνίας από τα μέρη επιβεβαιώνει την εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνεία της συμφωνίας αυτής, τρίτον, στην ανάλυσή της ως προς τα αποτελέσματα της εν λόγω συμφωνίας επί του ανταγωνισμού και επί του

εμπορίου μεταξύ κρατών μελών, τέταρτον, όσον αφορά την ημερομηνία παύσεως της φερομένης παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού και, πέμπτον, στον καθορισμό του ύψους του προστίμου.

Πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως: ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας του 1982

— Επιχειρήματα των διαδίκων

46 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η φράση «να διαβιβάζει τις αιτήσεις πελατών» που περιέχει το άρθρο 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας του 1982 αφορά αποκλειστικά τη διαβίβαση πληροφοριών που επιτρέπουν στην BASF τον καλύτερο σχεδιασμό στην οργάνωση της διανομής και της εμπορικής της στρατηγικής, καθώς και την εκπλήρωση της υποχρεώσεώς της προς δίκαιο εφοδιασμό της αγοράς, σε περίπτωση δυσχερειών παραδόσεως.

47 Ισχυρίζεται ότι ο όρος «διαβιβάζω» σημαίνει «πληροφορώ» τόσο στην παράγραφο 1 όσο και στην παράγραφο 2 του άρθρου 2. Πράγματι, στο άρθρο αυτό δεν προβλέπεται καμία υποχρέωση διαβιβάσεως των παραγγελιών, δεδομένου ότι αυτή απορρέει έμμεσα από το δικαίωμα αποκλειστικής διανομής στην περιοχή ισχύος της συμφωνίας που χορηγήθηκε στην προσφεύγουσα δυνάμει του άρθρου 1. Εξάλλου, το άρθρο 2 αφορά μόνον τις «αιτήσεις» των πελατών, οι οποίες έχουν αποκλειστικά ως αντικείμενο τη λήψη πληροφοριών ως προς τις δυνατότητες και τους όρους παραδόσεως. Επομένως, δεν έχει εφαρμογή στις παραγγελίες των πελατών.

48 Κατά την προσφεύγουσα, κανένας όρος του άρθρου 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας δεν απαιτεί τη συναίνεση της BASF για τις πωλήσεις εκτός της περιοχής ισχύος της συμφωνίας.

49 Προβάλλει ότι, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της συμφωνίας του 1982, η προσφεύγουσα δεσμεύθηκε να πληροφορεί κανονικά την BASF ως προς τη γενική κατάσταση της αγοράς και να υποβάλλει ετήσια έκθεση για τις πωλήσεις. Ωστόσο, στο μέτρο που το άρθρο 4 εφαρμόζεται μόνο στις πληροφορίες που αφορούν τη δραστηριότητα στην περιοχή ισχύος της συμφωνίας, οι πληροφορίες επί των αιτήσεων που της απευθύνονται και που προέρχονται εκτός της περιοχής αυτής καλύπτονται αποκλειστικά από το άρθρο 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας. Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις πωλήσεις εκτός της παραχωρηθείσας περιοχής εμφανίζουν επίσης μεγάλο ενδιαφέρον γι' αυτήν, ειδικότερα διότι παρέχεται η δυνατότητα στην BASF να την πληροφορεί σχετικά με τους όρους ποιότητας, καταρτίσεως και αποδοχής που ισχύουν στις χώρες για τις οποίες προορίζονταν οι εξαγωγές.

50 Η προσφεύγουσα προβάλλει, εξάλλου, ότι το ιστορικό της συμφωνίας είναι αποφασιστικό προς κατανόηση της φροντίδας που επέδειξαν τα μέρη στο ζήτημα του συμβατού αυτής προς τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού. Η παλαιά συμφωνία αποκλειστικής πωλήσεως συναφθείσα μεταξύ Accinauto και του προγενεστέρου της BASF δικαιούχου κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή το 1969. Κατόπιν αντιρρήσεων που διατύπωσε η τελευταία, τα μέρη παραιτήθηκαν το 1970 από ρήτρα ορίζουσα ότι δεν επιτρεπόταν στην Accinauto να εξάγει τα προϊόντα που αποτελούσαν αντικείμενο της συμφωνίας, εκτός της παραχωρηθείσας περιοχής.

51 Ενόψει αυτού του προηγουμένου, κατά την εποχή των διαπραγματεύσεων οι οποίες κατέληξαν στη συμφωνία του 1982, η προσφεύγουσα είχε λάβει από τον διευθυντή της νομικής υπηρεσίας της BASF τη διαβεβαίωση ότι το νέο άρθρο 2, παράγραφος 2, ήταν σύμφωνο προς το κοινοτικό δίκαιο. Δεδομένου ότι τα μέρη δεν διατηρούσαν καμία αμφιβολία ως προς το σύννομο της ρήτρας αυτής, δεν έκριναν αναγκαίο να κοινοποιήσουν τη συμφωνία του 1982 στην Επιτροπή.

52 Το καθού κοινοτικό όργανο θεωρεί ότι οι λόγοι που προβάλλει η προσφεύγουσα προς ερμηνεία της υποχρεώσεως διαβιβάσεως των στοιχείων που προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας δεν είναι πειστικοί. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι η ρήτρα αυτή περιείχε συγκεκαλυμμένη απαγόρευση των παθητικών

πωλήσεων προς εξαγωγή χωρίς προηγούμενη έγκριση και όχι απλή υποχρέωση διαβιβάσεως πληροφοριών.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

53 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το άρθρο 2 της συμφωνίας του 1982 βρίσκεται υπό τον τίτλο «Δικαίωμα αποκλειστικής διανομής και απαγόρευση ανταγωνισμού». Η παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ορίζει: «Ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος αναλαμβάνει την υποχρέωση να μεταβιβάζει στην [BASF] τις αιτήσεις πελατών εγκατεστημένων εκτός της περιοχής ισχύος της συμφωνίας και να μην προβαίνει σε καμία διαφήμιση, να μη δημιουργήσει κανένα υποκατάστημα και να μη διατηρεί αποθήκη για τη διανομή των προϊόντων στα οποία αναφέρεται η σύμβαση εκτός της περιοχής ισχύος της συμφωνίας.»

54 Οι διάδικοι στην παρούσα διαδικασία δεν αμφισβητούν ότι το τελευταίο μέρος της εν λόγω συμβατικής ρήτρας περιλαμβάνει απαγόρευση των ενεργητικών μέτρων πωλήσεως από τον αποκλειστικό αντιπρόσωπο εκτός της περιοχής ισχύος της συμφωνίας, ρήτρα που είναι σύμφωνη προς το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού. Επομένως, η διαφορά ως προς την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στην εν λόγω ρήτρα αφορά αποκλειστικά το μέρος που αναφέρεται στις παθητικές πωλήσεις σε πελάτες εγκατεστημένους εκτός της περιοχής αυτής.

55 Προκειμένου να προσδιοριστεί αν τα μέρη στη συμφωνία του 1982 συμφώνησαν να περιορίσουν την ελευθερία του αποκλειστικού αντιπροσώπου να πραγματοποιεί παθητικές πωλήσεις των προϊόντων τα οποία αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας αποκλειστικής διανομής σε πελάτες εγκατεστημένους εντός άλλων κρατών μελών και αν, συνεπώς, συνήψαν συμφωνία απαγορευόμενη από το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, το Πρωτοδικείο οφείλει να λάβει υπόψη διάφορα στοιχεία ερμηνείας. Τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνουν, εκτός από την εξέταση της διατυπώσεως του άρθρου 2, παράγραφος 2, και του πεδίου εφαρμογής των άλλων ρητρών της συμφωνίας οι οποίες έχουν σχέση με την προβλεπόμενη στη ρήτρα αυτή υπο-

χρέωση του αποκλειστικού αντιπροσώπου, τα πραγματικά και νομικά περιστατικά που υπεισέρχονται στη σύναψη και στην εφαρμογή της συμφωνίας αυτής, τα οποία επιτρέπουν να φωτιστεί ο σκοπός αυτής.

56 Η διατύπωση του άρθρου 2, παράγραφος 2, δείχνει σαφώς ότι τα μέρη συνομολόγησαν ένα ειδικό καθεστώς προς επεξεργασία των αιτήσεων των προερχομένων από πελάτες εγκατεστημένους εκτός της περιοχής ισχύος της συμφωνίας. Ωστόσο, δεν διευκρινίζει για ποιο σκοπό οι αιτήσεις αυτές πρέπει να διαβιβάζονται στον κατασκευαστή ούτε τις εντεύθεν συνέπειες για την ελευθερία του αποκλειστικού αντιπροσώπου να πραγματοποιεί τις αιτούμενες παθητικές πωλήσεις, ιδίως όταν οι αιτήσεις προέρχονται από πελάτες εγκατεστημένους εντός άλλων κρατών μελών.

57 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι, στο πλαίσιο της γραμματικής ερμηνείας της ρήτρας αυτής, δεν έχει σημασία το ότι η υποχρέωση διαβιβάσεως των πληροφοριών έχει εφαρμογή στις αιτήσεις, οι οποίες σκοπούν αποκλειστικά στο να προσδιορίσουν τις δυνατότητες και τους όρους προμήθειας από την Accinauto, όχι όμως τις παραγγελίες που στέλνουν πελάτες εκτός της περιοχής ισχύος της συμφωνίας. Όπως υπογράμμισε η Επιτροπή, αν δοθεί αρνητική απάντηση σε αίτηση διαβιβασθείσα κατ' εφαρμογήν της ρήτρας αυτής, θα είναι ανώφελο για τον πελάτη να πραγματοποιήσει την παραγγελία στην Accinauto. Το γεγονός ότι ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος υποχρεούται να διαβιβάζει τις αιτήσεις που προηγούνται των παραγγελιών δεν επιτρέπει το συμπέρασμα ότι διατηρεί πλήρως την ελευθερία του να αποφασίζει και δεν υπόκειται σε κανέναν περιορισμό όσον αφορά την ικανοποίηση των παραγγελιών αυτών.

58 Όσον αφορά την παρεμβολή του άρθρου 2, παράγραφος 2, στη συμφωνία και τον προσδιορισμό του σκοπού του σε σχέση με άλλες ρήτρες προβλέπουσες την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μερών, επιβάλλεται, πρώτον, να απορριφθεί η άποψη της προσφεύγουσας κατά την οποία οι υποχρεώσεις διαβιβάσεως πληροφοριών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 2 είναι της ίδιας φύσεως προς τις υποχρεώσεις πληροφοριών που προβλέπει το άρθρο 4 της ίδιας συμφωνίας. Πράγματι, μολονότι κατά το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, η Accinauto αναλαμβάνει την υποχρέωση να πληροφορεί τακτικά την BASF για τις πωλήσεις και για την κατάσταση της αγοράς στην περιοχή ισχύος της συμφωνίας, οι πληροφορίες αυτές έχουν γενικό χαρακτήρα και δεν πρέπει να είναι λεπτομερείς παρά μόνο με τις συγκεφαλαιωτικές εκθέσεις, οι οποίες καταρτίζονται στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους. Αντιθέτως, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 2 προβλέπουν ότι ο απο-

κλειστικός αντιπρόσωπος ή ο κατασκευαστής θα ενημερώνεται αμέσως από της λήψεως των αιτήσεων αναλόγως του αν αυτές προέρχονται, αντιστοίχως, από πελάτες εγκατεστημένους στην περιοχή ισχύος της συμφωνίας ή από πελάτες εγκατεστημένους εκτός αυτής. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι υποχρεώσεις διαβιβάσεως πληροφοριών του άρθρου 2, καθόσον προβλέπουν την αμοιβαία κοινοποίηση των συγκεκριμένων αιτήσεων εφοδιασμού, είναι διαφορετικής φύσεως εκείνης των υποχρεώσεων πληροφορήσεως που προβλέπει το άρθρο 4.

59 Δεύτερον, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, η υποχρέωση της BASF να διαβιβάζει στον αποκλειστικό αντιπρόσωπο όλες τις αιτήσεις και όλες τις πληροφορίες που μπορούν να επιτρέπουν την πώληση των οικείων προϊόντων στην περιοχή ισχύος της συμφωνίας αποτελεί συνέχεια της απαγορεύσεως που της επιβάλλεται ως προς τη χρήση άλλων κυκλωμάτων διανομής στην εν λόγω περιοχή. Η υποχρέωση διαβιβάσεως των πληροφοριών που προβλέπεται στην εν λόγω ρήτρα, όπως και η απαγόρευση χρησιμοποιήσεως άλλων κυκλωμάτων διανομής, εντάσσεται έτσι στην ίδια την ουσία του αποκλειστικού δικαιώματος που χορηγήθηκε στην Accinauto, στο μέτρο που είναι αναγκαία για την πραγματική άσκηση του δικαιώματος αυτού. Επομένως, η ερμηνεία που υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι ο όρος «διαβιβάζω» σημαίνει απλώς «πληροφορώ» το άλλο συμβαλλόμενο μέρος ως προς την ύπαρξη των αιτήσεων εφοδιασμού, τόσο στην παράγραφο 1 όσο και στην παράγραφο 2 του άρθρου 2, δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

60 Δεδομένου ότι η υποχρέωση διαβιβάσεως πληροφοριών που βαρύνει τον αποκλειστικό αντιπρόσωπο βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας καλύπτει αποκλειστικά τις αιτήσεις που προέρχονται από πελάτες εκτός της περιοχής ισχύος της συμφωνίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο μόνος σκοπός της ρήτρας αυτής είναι η παροχή της δυνατότητας στην προσφεύγουσα να προγραμματίσει καλύτερα την οργάνωση διανομής και την εμπορική της στρατηγική. Η Επιτροπή ορθώς παρατήρησε ότι, αν η BASF επιθυμούσε να πληροφορείται την ποσότητα και την ποιότητα των προϊόντων που αφορούσαν οι απευθυνόμενες στην προσφεύγουσα αιτήσεις, η υποχρέωση διαβιβάσεως πληροφοριών έπρεπε να εφαρμόζεται και στις αιτήσεις πελατών εγκατεστημένων στην περιοχή ισχύος της συμφωνίας. Οι πληροφορίες αυτές μπορούσαν, άλλωστε, να παρέχονται τακτικά στην BASF κατά τρόπο γενικό ή στο πλαίσιο των συγκεφαλαιωτικών εκθέσεων, όπως προβλέπει το άρθρο 4 της συμφωνίας, και όχι πριν από κάθε παράδοση. Ούτε ήταν αναγκαίο η BASF να γνωρίζει εκ των προτέρων τον προορισμό των παραγγελλομένων στην προσφεύγουσα εμπορευμάτων για να μπορεί να κατανέμει ομοιόμορφα μεταξύ των αποκλειστικών αντιπροσώπων της τις περιορισμένες ποσότητες παραδόσεως. Το ενδιαφέρον της προς λήψη πληροφοριών επί των πωλήσεων προς εξαγωγή, ειδικό-

τερα για τον υπολογισμό των διαφημιστικών επιδοτήσεων που χορηγούσε σε κάθε αποκλειστικό αντιπρόσωπο, μπορούσε επίσης να ικανοποιηθεί με την υποχρέωση καταρτίσεως συγκεφαλαιωτικών εκθέσεων αφορωσών τις πωλήσεις αυτές. Εξάλλου, το ενδιαφέρον της προσφεύγουσας να λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τους όρους που ισχύουν στις αγορές για τις οποίες προορίζονταν τα προϊόντα, αν θεωρηθεί ότι τούτο ασκούσε επιρροή, μπορούσε να ικανοποιηθεί με άλλα μέσα εκτός της προηγούμενης κοινοποιήσεως των εξαγωγών στον κατασκευαστή.

61 Επομένως, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι οι παρασχεθείσες από την προσφεύγουσα εξηγήσεις ως προς τον σκοπό της υποχρεώσεως διαβιβάσεως των πληροφοριών του άρθρου 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας του 1982 δεν είναι ικανές να αναιρέσουν την άποψη της Επιτροπής, ότι δηλαδή η ρήτρα αυτή περιέχει συγκεκαλυμμένη απαγόρευση των παθητικών πωλήσεων προς εξαγωγή χωρίς προηγούμενη άδεια.

62 Εξάλλου, το ιστορικό της συμφωνίας εξηγεί την επαμφοτερίζουσα διατύπωση που τα μέρη της συμφωνίας του 1982 προσέδωσαν στην επίμαχη ρήτρα και τον συγκεκαλυμμένο χαρακτήρα της απαγορεύσεως εξαγωγής που περιέχει. Πράγματι, τα μέρη ήσαν επαρκώς πληροφορημένα, με βάση την προηγούμενη εμπειρία τους, ότι ρητός περιορισμός της ελευθερίας του αποκλειστικού αντιπροσώπου να διενεργεί παθητικές πωλήσεις εκτός της παραχωρηθείσας περιοχής είναι αντίθετος προς το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού. Εντούτοις, τα μέρη διατύπωσαν σαφώς την πρόθεσή τους να υποβάλλουν τις αιτήσεις που προέρχονταν εκτός της περιοχής ισχύος της συμβάσεως σε σύστημα ειδικής σημάνσεως, το οποίο επέτρεπε σιωπηρά στον κατασκευαστή να επηρεάσει, αν τούτο ήταν αναγκαίο, τη συμπεριφορά του αποκλειστικού αντιπροσώπου έναντι των εξαγωγών.

63 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται να εξεταστεί αν, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η εκ μέρους της ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας του 1982 επιβεβαιώνεται ακόμη από το γεγονός ότι τα μέρη έθεσαν σε εφαρμογή σύμπραξη αποβλέπουσα στην παρεμπόδιση των παράλληλων εισαγωγών προϊόντων Glasurit στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως: θέση σε εφαρμογή της συμφωνίας

— Επιχειρήματα των διαδίκων

64 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η θέση σε εφαρμογή της επίδικης συμφωνίας δείχνει ότι η Επιτροπή ερμήνευσε εσφαλμένα τον όρο «διαβιβάζω». Θεωρεί ότι τα γεγονότα επιβεβαιώνουν τη δική της ερμηνεία της συμφωνίας αυτής.

65 Όταν τον Μάρτιο του 1986 η IMF υπέβαλε για πρώτη φορά αίτηση στην προσφεύγουσα, ο διαχειριστής αυτής Dudouet ήλθε σε επαφή με την BASF αποκλειστικώς για να πληροφορηθεί την κατάσταση στην αγορά και τα αποθέματα των ζητούμενων προϊόντων. Ο Dudouet σπάνια πραγματοποιούσε εξαγωγές και είχε καταλήξει στο ότι οι παραγγελίες για τη βρετανική αγορά μπορούσε να αφορούν μεγάλες ποσότητες. Δεδομένου ότι τα προϊόντα που ζήτησε η IMF ήσαν προϊόντα τα οποία μπορούσαν να πωληθούν ευχερώς και ότι, σύμφωνα με τις συνήθειες στην αγορά επισκευής οχημάτων, οι ποσότητες έπρεπε να παραδίδονται σε σύντομη προθεσμία, ενδεχόμενες καθυστερήσεις παραδόσεως ήταν δυνατόν να δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα στους πελάτες. Αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, η προσφεύγουσα δεν ζήτησε επομένως την έγκριση της BASF ούτε για να πραγματοποιήσει τις παραδόσεις στην IMF ούτε για να καθορίσει τους όρους που θα ίσχυαν για τις πωλήσεις αυτές.

66 Η προσφεύγουσα παρέδωσε στην IMF τις επιθυμητές ποσότητες και στη συνέχεια οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ των δύο εταιριών αναπτύχθηκαν επιτυχώς. Μέχρι το 1990, οι παραγγελίες της IMF αυξάνονταν σταθερά, όπως και οι εκπτώσεις που της παρείχε η προσφεύγουσα.

67 Από τον Ιούνιο του 1989, για τις πωλήσεις που πραγματοποίησε η προσφεύγουσα προς την IMF εκδόθηκαν τιμολόγια στο όνομα της εταιρίας Technipaint αποκλειστικά με σκοπό να διαχωριστούν οι εξαγωγές των Βέλγων επιχειρηματιών. Ο

διαχωρισμός αυτός κατέστη δυνατός το 1989, αφού τέθηκε σε λειτουργία ένα νέο σύστημα πληροφορικής. Αυτό επέτρεπε στην προσφεύγουσα να αυξήσει τη διαφάνεια των εμπορικών της πράξεων και να περιορίσει την πληρωμή πριμοδοτήσεων που όφειλε στους συνεργάτες της. Η BASF επέμεινε επίσης στη χωριστή καταχώριση των εμπορικών πράξεων, δεδομένου ότι συμμετείχε στα έξοδα διαφημίσεως που αφορούσαν τις πωλήσεις στην περιοχή ισχύος της συμφωνίας.

68 Αντίθετα προς ό,τι αναφέρεται στις παραγράφους 75 και 76 των αιτιολογικών σκέψεων της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η προσφεύγουσα δεν έπαυσε να προμηθεύει την IMF στο τέλος Μαΐου 1990, αλλά μόλις τον Δεκέμβριο του 1990. Η πρώτη παραγγελία που περιήλθε στην προσφεύγουσα μετά την παράδοση προϊόντων στο τέλος Μαΐου 1990 φέρει ημερομηνία 4 Δεκεμβρίου 1990. Η IMF δεν προέβη σε νέα παραγγελία μεταξύ των δύο αυτών ημερομηνιών, παρά το ότι στο από 3 Ιουλίου 1990 έγγραφο που απηύθηναν οι δικηγόροι της IMF στην προσφεύγουσα γίνεται λόγος για μελλοντική παραγγελία.

69 Η προσφεύγουσα έλαβε την απόφαση να μην προμηθεύει πλέον αυτοτελώς την IMF λόγω της ελλείψεως αξιοπιστίας της τελευταίας και της απειλητικής συμπεριφοράς που αυτή είχε υιοθετήσει. Από τον Αύγουστο του 1989 η IMF δεν εξοφλούσε πλέον τα τιμολόγια εμπροθέσμως. Σε συζήτηση με την προσφεύγουσα στις 5 Ιουνίου 1990, η IMF ζήτησε με επιμονή να έχει πρόσθετες παραδόσεις εμπορευμάτων, ενώ οι δημιουργούμενες καθυστερήσεις επηρέασαν τα αποθέματα μεγάλου αριθμού προϊόντων Glasurit. Η IMF απείλησε την προσφεύγουσα ότι θα υποβάλει καταγγελία για παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού και θα δημιουργήσει υποκατάστημα στο Βέλγιο με σκοπό να πραγματοποιεί απευθείας εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο.

70 Η προσφεύγουσα, με επιστολή της 7ης Φεβρουαρίου 1991, με την οποία διαβίβασε και αντίγραφο της επιστολής που είχε απευθύνει στην IMF στις 19 Δεκεμβρίου 1990, πληροφόρησε για πρώτη φορά την BASF σχετικά με την οριστική διακοπή των εμπορικών της σχέσεων με την IMF.

71 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη τις προβαλλόμενες δυσχέρειες παραδόσεως, για τις οποίες προσκόμισε πειστικά αποδεικτικά στοιχεία κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας. Οι δυνατότητές της προς παράδοση

εμπορευμάτων της BASF περιορίστηκαν σημαντικά κατά την εξεταζόμενη περίοδο λόγω διαφόρων παραγόντων. Οι κύριες σειρές προϊόντων, ειδικότερα τα πλέον χρησιμοποιούμενα βασικά χρώματα, επηρεάστηκαν από το γεγονός αυτό.

72 Η BASF δημιούργησε ένα δίκτυο πληροφορήσεως μεταξύ αυτής και των διανομέων της, περιλαμβανομένης και της προσφεύγουσας, προκειμένου να εξασφαλίσει τον κανονικό εφοδιασμό της ευρωπαϊκής αγοράς υπό συνθήκες ανεπάρκειας των προϊόντων. Πράγματι, προς εκπλήρωση των έναντι των πελατών της υποχρεώσεων παραδόσεως προϊόντων Glasurit, επιθυμούσε να γνωρίζει τις ροές εμπορευμάτων και την κατάσταση των πωλήσεων στις διάφορες εθνικές αγορές.

73 Επιπλέον, θεωρεί ότι είχε την υποχρέωση να προμηθεύει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους πελάτες στην περιοχή ισχύος της συμφωνίας. Αφού η IMF είχε επικοινωνήσει μαζί της, ήταν φυσικό να εξετάσει πρωτίστως, μαζί με την BASF, τις δυνατότητες παραδόσεως προκειμένου να αποφύγει παράβαση των συμβατικών της υποχρεώσεων. Δεν της ήταν επιτρεπτό να χρησιμοποιεί τους ελάχιστους πόρους προς αποδοχή νέων παραγγελιών ή πραγματοποίηση παραδόσεων εκτός της περιοχής της.

74 Το νομότυπο της συμπεριφοράς της αναγνωρίστηκε με τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1983/83 της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 1983, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών αποκλειστικής διανομής (ΕΕ L 173, σ. 1), όπως είχε ήδη αναγνωριστεί με τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 67/67/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 1967, περί εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών αποκλειστικότητος (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 65). Επομένως, τα συμβαλλόμενα σε συμφωνία αποκλειστικής διανομής μέρη μπορούν να περιλάβουν σ' αυτήν ρήτρες επιτρέπουσες στον κατασκευαστή να εξακριβώνει αν ο κύριος σκοπός μιας τέτοιας συμφωνίας, δηλαδή η εντονότερη δραστηριοποίηση στην περιοχή ισχύος της συμφωνίας, τηρείται από τον διανομέα.

75 Η Accinauto παρατηρεί ακόμη ότι, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της καταγγέλλουσας που μνημονεύονται στην παράγραφο 22 των αιτιολογικών σκέψεων της προσβαλλομένης αποφάσεως, η BASF συνήνεσε τον Μάρτιο του 1986 για τις

παραδόσεις στην IMF υπό τον όρο ότι η έκπτωση δεν θα υπερέβαινε το 19 % του τιμοκαταλόγου της Accinauto. Οι ισχυρισμοί αυτοί διαψεύδονται από το γεγονός ότι η IMF δέχθηκε τότε έκπτωση 8 % και καθ' όλο το έτος 1986 η Accinauto δεν της χορήγησε καμία έκπτωση 19 %. Θα ήταν αντίθετο προς κάθε εμπορική πρακτική η IMF να αρκείται σε έκπτωση 8 % ενώ ο Dudouet άφησε να εννοηθεί ότι υπήρχε συναίνεση της BASF για τη χορήγηση εκπτώσεως η οποία μπορούσε να ανέλθει έως και 19 % του τιμοκαταλόγου. Κατά τη γνώμη της προσφεύγουσας, αυτό παρέχει μια πειστική ένδειξη του ότι η καταγγέλλουσα είχε μεταφέρει κατά τρόπο επίσης ανακριβή τη λοιπή τηλεφωνική συνομιλία μεταξύ Accinauto και BASF.

76 Εξάλλου, από το εσωτερικό σημείωμα της 5ης Ιουνίου 1990, που υπογράφει ο Augustin, προκύπτει ότι η BASF ήταν ενήμερη για όλες τις παραδόσεις της Accinauto προς την IMF το 1989. Επομένως, η προσφεύγουσα διαμαρτύρεται κατά της υποθέσεως της Επιτροπής, ότι θέλησε να αποκρύψει τις εξαγωγές της προς το Ηνωμένο Βασίλειο με τιμολόγηση στο όνομα της Technipaint.

77 Η Επιτροπή εμμένει στο συμπέρασμά της, ότι δηλαδή η εφαρμογή της συμφωνίας εκ μέρους των συμβαλλομένων, ειδικότερα από τον Μάρτιο του 1986, επιβεβαιώνει ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, περιλαμβάνει όντως δικαίωμα εγκρίσεως των παθητικών πωλήσεων που επιφυλάσσεται στον κατασκευαστή. Οι δοθείσες από την προσφεύγουσα εξηγήσεις δεν είναι πειστικές ούτε ικανές να αναιρέσουν τη νομική εκτίμηση των συμπεριφορών οι οποίες διαπιστώνονται με την προσβαλλόμενη απόφαση.

78 Η καθής υποστηρίζει ότι τα έγγραφα του φακέλου διαψεύδουν την εκδοχή των γεγονότων που εμφανίζει η προσφεύγουσα. Το εσωτερικό σημείωμα της 5ης Ιουνίου 1990, που μνημονεύεται στις παραγράφους 43 και 52 των αιτιολογικών σκέψεων της προσβαλλόμενης αποφάσεως, δείχνει ότι η BASF είχε χορηγήσει «ειδική έγκριση» στον Dudouet για να πραγματοποιήσει τις παραδόσεις εμπορευμάτων στην IMF, μετά την πρώτη παραγγελία της τελευταίας προς την Accinauto τον Μάρτιο του 1986. Από άλλα έγγραφα προκύπτει ότι η διακοπή των παραδόσεων εμπορευμάτων στην IMF έγινε με παρακίνηση της BASF και, από τον Ιούνιο του 1989, η προσφεύγουσα

εξέδιδε τιμολόγια για τις πωλήσεις αυτές — με σκοπό να τις αποκρύψει — μέσω της Technipaint. Τελικά, κατόπιν δραστικότερου ελέγχου που άσκησε η BASF, η Accinauto έθεσε τέρμα στις εξαγωγές τον Μάιο του 1990.

79 Κατά την Επιτροπή, οι προβαλλόμενες από την προσφεύγουσα δυσχέρειες παραδόσεως των προϊόντων δεν μπορούν να εξηγήσουν τη συμπεριφορά των συμβαλλομένων μερών στη συμφωνία, δεδομένου ότι η περίοδος ελλείψεως στην αγορά τοποθετείται αποκλειστικά μεταξύ 1988 και του τέλους του 1990. Παρατηρεί, εξάλλου, ότι στην ανταλλαγείσα αλληλογραφία μεταξύ της BASF και των αποκλειστικών διανομέων της σχετικά με τις παράλληλες εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν εκφράζεται κανένας φόβος σχετικά με την ενδεχόμενη ανεπάρκεια εφοδιασμού των άλλων εθνικών αγορών. Η ανάκληση της ειδικής εγκρίσεως που είχε χορηγηθεί στην προσφεύγουσα δεν εξηγείται από τις δυσχέρειες παραδόσεως των προϊόντων που αντιμετώπιζε η BASF, αλλά από το γεγονός ότι οι παράλληλες εισαγωγές ήσαν επιζήμιες για την BASF C & I και συνεπάγονταν μείωση των εφαρμοζόμενων τιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο.

80 Κατά την Επιτροπή, τα συμπεράσματα που η προσφεύγουσα συνάγει από το σφάλμα που η καταγγέλλουσα διέπραξε σχετικά με την ανώτατη έκπτωση του 19 % την οποία χορηγούσε η BASF είναι υπερβολικά. Αφενός, όταν η Accinauto απάντησε σε αίτηση πληροφοριών, επιβεβαίωσε ότι είχε χορηγήσει έκπτωση 19 % στην IMF. Επομένως, εναπόκειται στην προσφεύγουσα να εξηγήσει την αντίφαση μεταξύ της απαντήσεώς της στην Επιτροπή και των τωρινών της δηλώσεων. Αφετέρου, όσον αφορά την υψηλότερη έκπτωση που επιτρέπει ο κατασκευαστής, είναι φυσικό ότι η προσφεύγουσα δεν τη χορηγεί ευθύς εξαρχής στην IMF, πολλώ μάλλον που οι παραγγελίες τις οποίες πραγματοποίησε αρχικά η εταιρία αυτή αφορούσαν μικρές ποσότητες. Οι αντιρρήσεις που διατυπώνει η προσφεύγουσα όσον αφορά την ακρίβεια των ισχυρισμών της καταγγέλλουσας δεν είναι βάσιμες. Το ζήτημα αν και πότε η μέγιστη έκπτωση του 19 % χορηγήθηκε στο σύνολό της στην IMF δεν ασκεί επιρροή στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα, τον Μάρτιο του 1986, έλαβε την έγκριση της BASF να προμηθεύσει την καταγγέλλουσα, ούτε στις εκπτώσεις που έπρεπε να χορηγήσει.

81 Το από 5 Ιουνίου 1990 σημείωμα ενός συνεργάτη της BASF δεν μπορεί να αποδείξει ότι ο κατασκευαστής ήταν ενήμερος από το 1989 για τις παραδόσεις οι οποίες είχαν πραγματοποιηθεί μέσω της Technipaint. Κατά την Επιτροπή, τα εσωτερικά

σημειώματα που μνημονεύονται στις παραγράφους 47 και 50 των αιτιολογικών σκέψεων της προσβαλλομένης αποφάσεως δείχνουν ότι η προσφεύγουσα εξακολούθησε τις παραδόσεις της στην IMF χωρίς η BASF να έχει γνώση και χωρίς να τις έχει εγκρίνει.

82 Η προσφεύγουσα συγχέει αιτία και αποτέλεσμα όταν εξηγεί τους λόγους οι οποίοι την οδήγησαν να θέσει τέρμα στις παραδόσεις στην IMF. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η απειλή υποβολής καταγγελίας διατυπωθείσα κατά τη συζήτηση της 5ης Ιουνίου 1990 αποτελεί συνέχεια των δηλώσεων του Dudouet στην IMF στο τέλος Μαΐου 1990, κατά τις οποίες αυτός δέχθηκε πιέσεις από την BASF και, επομένως, δεν μπορούσε πλέον να παραδίδει προϊόντα Glasurit. Η άρνηση πληρωμής του τιμολογίου του μηνός Μαΐου επήλθε μόλις τον Ιούλιο, κατόπιν διαφοράς που ανέκυψε μεταξύ IMF και Accinauto. Κατά συνέπεια, η καθής επαναλαμβάνει τις διαπιστώσεις της σχετικά με την ημερομηνία και τις περιστάσεις παύσεως των παραδόσεων στην IMF. Εξάλλου, παρατηρεί ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η IMF είχε απαιτήσει από αυτήν σημαντικότερες παραδόσεις ή πλεονεκτικότερους όρους.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

83 Επιβάλλεται, προκαταρκτικά, να υπομνησθεί ότι η παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού που διαπιστώνεται με την προσβαλλόμενη απόφαση αφορά τη σύναψη εκ μέρους των μερών συμφωνίας με σκοπό να εμποδίσουν τις παράλληλες εισαγωγές προϊόντων Glasurit στο Ηνωμένο Βασίλειο. Επομένως, η εξέταση της εφαρμογής της συμφωνίας του 1982 αποβλέπει αποκλειστικά στο να επιβεβαιώσει το βάσιμο της εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνείας του άρθρου 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας αυτής.

84 Συναφώς, η προσφεύγουσα αρνείται την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ των περιστατικών που διαπιστώνονται με την προσβαλλόμενη απόφαση και την εφαρμογή μιας φερομένης συμφωνίας αντίθετης προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Η συμπεριφορά των μερών στη συμφωνία του 1982 εξηγείται από τις

δυσχέρειες παραδόσεως προϊόντων που αντιμετώπισε η BASF κατά την περίοδο αναφοράς, καθώς και από τις εμπορικές αποφάσεις που έλαβε αυτοτελώς η Accinauto.

85 Πάντως, η Επιτροπή ορθώς παρατήρησε ότι οι αιτίες καθυστερήσεως εφοδιασμού επηρέασαν τις παραδόσεις εμπορευμάτων BASF μόνον από το 1988 έως το 1990, ενώ η επίδικη συμφωνία ίσχυε από το 1982 έως το 1991.

86 Οι δυσχέρειες αυτές δεν μπορούν να ενισχύσουν την εξήγηση που παρέσχε η προσφεύγουσα σχετικά με τις επαφές της με την BASF τον Μάρτιο του 1986, πριν από την πρώτη παράδοση εμπορευμάτων στην IMF. Πράγματι, κανένας αντικειμενικός λόγος δεν επέβαλλε να πληροφορηθεί εκ των προτέρων ο Dudouet ότι τα παραγγελθέντα προϊόντα ήσαν διαθέσιμα.

87 Εξάλλου, οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ Accinauto και IMF ενισχύθηκαν το 1989, παρά τις σοβαρές δυσχέρειες που αντιμετώπιζε η BASF καθόλο αυτό το έτος. Κατά την εποχή της διακοπής των σχέσεων αυτών, τον Ιούνιο του 1990, η κατάσταση ελλείψεως στην αγορά που επικαλείται η προσφεύγουσα είχε ήδη μειωθεί κατά μεγάλο μέρος.

88 Επιπροσθέτως, από τα εσωτερικά σημειώματα της BASF, καθώς και από την αλληλογραφία που της απηύθυναν οι BASF C & I και Accinauto, προκύπτει ότι το πρόβλημα των παράλληλων εισαγωγών ετίθετο υπό την έποψη των συνεπειών τους στις δραστηριότητες της βρετανικής θυγατρικής και όχι στο πλαίσιο των δυσχερειών παραδόσεως εμπορευμάτων που μπορούσαν να επηρεάσουν τον εφοδιασμό των Βέλγων και Λουξεμβουργιανών πελατών.

89 Επομένως, οι δυσχέρειες οι οποίες επηρέασαν τις παραδόσεις της BASF δεν είχαν εν προκειμένω ουσιαστική επίπτωση στην εφαρμογή της συμφωνίας του 1982. Υπ' αυτές τις συνθήκες, τα επιχειρήματα που η προσφεύγουσα αναπτύσσει ως προς τη νομιμότητα της συμπεριφοράς της σε κατάσταση ελλείψεως στην αγορά, ιδίως υπό

το φως των αιτιολογικών σκέψεων του προαναφερθέντος κανονισμού 1983/83, της 22ας Ιουνίου 1983, δεν ασκούν επιρροή στην εξέταση της παρούσας υποθέσεως.

90 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, σύμφωνα με το από 5 Ιουνίου 1990 εσωτερικό σημείωμα της BASF, η Accinauto είχε λάβει «ειδική έγκριση» προς παράδοση εμπορευμάτων στην IMF:

«Ο ιδιοκτήτης της εταιρίας [IMF] στο Derby επιμένει για την εκ μέρους της Accinauto πραγματοποίηση και άλλων παραδόσεων προϊόντων επαναβαφής οχημάτων (1989, 10 τόνοι περίπου). Γι' αυτόν τον πελάτη, ο Dudouet είχε λάβει τότε ειδική έγκριση παραδόσεως εμπορευμάτων από τον Kunath. Η έγκριση αυτή είχε δοθεί τότε για παράδοση περιορισμένης ποσότητας από τις Βρυξέλλες. Λόγος: να μην αυξηθεί ο όγκος των συναλλαγών μέσω άλλων Βέλγων διανομέων. Αν δεν υπάρξει συναίνεση για νέα παράδοση, μας απειλούν με προσφυγή στη Δικαιοσύνη (...). Ο Dudouet αναμένει πληροφορίες ως προς τον τρόπο συνεχίσεως της δραστηριότητας!»

91 Σε επιστολή που ο Dudouet απηύθυνε στην BASF στις 7 Ιουνίου 1989 κάνει λόγο για τις περιστάσεις υπό τις οποίες χορηγήθηκε η έγκριση αυτή και διατηρήθηκε έως την ημερομηνία αυτή:

«Εδώ και τρία ή τέσσερα έτη, η Glasurit αποφάσισε, κατόπιν του μεγάλου όγκου παράλληλων εισαγωγών στην Αγγλία, να επιθέσει με τη βοήθειά μας, σε όλα τα πωλούμενα προϊόντα προερχόμενα από τα αποθέματά μας, ιδία σήμανση για κάθε πελάτη, ώστε να καταστεί δυνατή η ευχερής απόδειξη προελεύσεως προϊόντων (...). Λαμβάνοντας υπόψη το εμπόριο αυτό, συμφωνήσαμε με την Glasurit να προσπαθήσουμε αποφασιστικά να διοχετεύσουμε και να ομαλοποιήσουμε τις αγορές αυτές προκειμένου να παρακολουθούμε τις ποσότητες που αγοράζουν πελάτες μας, ανεξάρτητα από τις πωλήσεις εκτός της περιοχής ισχύος της συμφωνίας (...). Σας εφιστούμε την προσοχή στο ότι, αν θέσουμε τέρμα στο δίκτυο αυτό, δεν μπορούμε πλέον να σας εγγυηθούμε ότι οι εβδομήντα διανομείς μας ή τα μεγάλα συνεργεία επισκευής οχημάτων δεν θα μπουν στον πειρασμό ή θα ζητήσουν να έχουν συναλ-

λαγές με τη Μεγάλη Βρετανία, πράγμα που θα διατάρασσε αισθητά την εσωτερική μας αγορά.»

92 Από τα εξαιρετικώς σαφή αυτά έγγραφα προκύπτει ότι η προσφεύγουσα, αντίθετα προς ό,τι διατείνεται, δεν ενήργησε αυτοτελώς στο πλαίσιο των εμπορικών της σχέσεων με την IMF. Ο αυστηρότερος έλεγχος που είχε ασκήσει η BASF επί των εξαγωγών της Accinauto επιβεβαιώνεται από άλλο εσωτερικό σημείωμα του Ιουνίου 1990:

«Επισυνάπτεται η απάντηση της Accinauto στο ερώτημά μας τι υλικό [Glasurit] φεύγει από το Βέλγιο προς τη Μεγάλη Βρετανία. Πρέπει να υποθέσουμε ότι ο Dudouet λέγει την αλήθεια. Γνωρίζει καλώς ότι εξαρτάται από εμάς και δεν θα θελήσει να διακινδυνεύσει τίποτε.»

93 Το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από το σφάλμα το οποίο διέπραξε η Επιτροπή στην εκτίμηση της εφαρμογής της συμφωνίας του 1982, πρέπει επομένως να απορριφθεί.

Τρίτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως: αποτελέσματα της συμφωνίας επί του ανταγωνισμού και επί του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών

— Επιχειρήματα των διαδίκων

94 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε επαρκώς υπόψη τις ιδιαιτερότητες της βρετανικής αγοράς προϊόντων επαναβαφής οχημάτων.

95 Αναφέρει ότι οι παράλληλες εισαγωγές προϊόντων Glasurit αναπτύχθηκαν λόγω της διαφοράς τιμών στην αγορά προϊόντων επαναβαφής οχημάτων που υπήρχε μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και των άλλων χωρών της Κοινότητας. Η διαφορά αυτή εξηγείται ιδίως από το σημαντικότερο κόστος εμπορίας στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά και από το σύστημα ελέγχου των τιμών που ίσχυε στο Βέλγιο στις αρχές της δεκαετίας του '80, σύστημα αποφασισθέν από το Βελγικό Δημόσιο προκειμένου να εμποδίσει την αύξηση τιμών στην τελική κατανάλωση.

96 Ωστόσο, η Επιτροπή έκρινε εσφαλμένως ότι η θέση των προϊόντων Glasurit στη βρετανική αγορά και οι υφιστάμενες διαφορές τιμών μεταξύ Βελγίου και Ηνωμένου Βασιλείου ήσαν ικανές να ευνοήσουν μια σημαντική δραστηριότητα παράλληλων εισαγωγών, η οποία εμποδίστηκε με τη συμφωνία του 1982.

97 Η προσφεύγουσα παρατηρεί, αφενός, ότι οι τιμές που πρέπει να ληφθούν υπόψη στον τομέα του ανταγωνισμού είναι οι καθαρές τιμές πωλήσεως του διανομέα, οι οποίες αντιστοιχούν στην ισχύουσα τιμή αγοράς. Κατ' αυτήν, όμως, οι διαφορές μεταξύ των τιμών που εφαρμόζονται στο Βέλγιο και εκείνων που εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο θα μειώνονταν αισθητά αν ληφθούν υπόψη οι εφαρμοζόμενες καθαρές τιμές πωλήσεως. Αφετέρου, παράλληλα προς την πλήρως ικανοποιούμενη πραγματική ζήτηση, δεν υπήρχε εν δυνάμει ζήτηση. Οι καταγγέλλουσες εταιρίες δήλωσαν ότι ήσαν ικανοποιημένες από τις εμπορικές τους σχέσεις με την προσφεύγουσα και, λόγω των ευνοϊκών όρων που τους είχαν χορηγηθεί, η IMF ήταν σε θέση να παραδίδει προϊόντα Glasurit όχι μόνο στην Galbrook Cars Ltd αλλά και σε άλλους Βρετανούς εμπόρους.

98 Προβάλλει ότι, εκτός των παραγγελιών που προέρχονταν από την IMF, δεν έλαβε άλλες παραγγελίες από το 1986. Δεν θα μπορούσε να αρνηθεί ανύπαρκτες παραγγελίες, ενδεχομένως, με προτροπή της BASF. Επομένως, αμφισβητεί το βάσιμο των διαπιστώσεων της Επιτροπής κατά τις οποίες οι παραδόσεις που μπορούσε αντικειμενικά να διασφαλίσει ουδόλως περιορίζονται στις παραδοθείσες ποσότητες στην IMF και στην Galbrook Cars Ltd. Η προσφεύγουσα δεν κατανοεί άλλωστε πώς η ύπαρξη στη συμφωνία ρήτρας η οποία, κατά την ερμηνεία της καθής, δεν απαγορεύει τις παθητικές εξαγωγές, αλλά προβλέπει αποκλειστικά την έγκριση από τον κατασκευαστή, μπορούσε να εμποδίσει τις εξαγωγές αυτές, μολονότι δεν υπάρχει καμία γνωστή περίπτωση κατά την οποία ζήτησε έγκριση και δεν την έλαβε. Εκ

τούτου συνάγει ότι, εν πάση περιπτώσει, η συμφωνία αποκλειστικής διανομής δεν εμπόδισε τις παράλληλες εξαγωγές και δεν είχε καμία επίπτωση στην εκ μέρους της προσφεύγουσας εκμετάλλευση των αντικειμενικών δυνατοτήτων παραδόσεως εμπορευμάτων.

99 Εξάλλου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η συμφωνία του 1982 δεν επηρέασε κατά κανένα τρόπο τον ανταγωνισμό και το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Οι παράλληλοι εισαγωγείς ήσαν πλήρως ενήμεροι ως προς τις υφιστάμενες πηγές εφοδιασμού στις διάφορες χώρες της Κοινότητας και προέβαιναν σε κοινές αγορές από διανομείς οι οποίοι εφάρμοζαν τις περισσότερο πλεονεκτικές τιμές για κάθε σειρά προϊόντων. Αυτό επιβεβαιώθηκε από το γεγονός ότι η IMF προμηθευόταν από την Accinauto για λογαριασμό της Calbrook Cars Ltd, ενώ η τελευταία αγόραζε άλλα προϊόντα με καλύτερους όρους στις Κάτω Χώρες και στη Γερμανία. Εξάλλου, η κατάσταση της προσφοράς και της ζητήσεως δεν μπορεί να ιδωθεί κατά τρόπο στατικό. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, η κατάσταση αυτή υφίσταται συνεχώς διορθώσεις που οι παράλληλοι εισαγωγείς λαμβάνουν υπόψη όταν αποφασίζουν να πραγματοποιήσουν παραγγελία σε έναν διανομέα.

100 Η καθής απαντά ότι από τα ανευρεθέντα στα γραφεία της BASF έγγραφα προκύπτουν οι διαφορές τιμών που διαπιστώθηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση και ότι οι διαφορές αυτές ήσαν ικανές να ενθαρρύνουν τις παράλληλες εξαγωγές από το Βέλγιο προς το Ηνωμένο Βασίλειο. Εν πάση περιπτώσει, η ίδια η προσφεύγουσα δέχθηκε με το δικόγραφο της προσφυγής της ότι οι διαφορές μεταξύ των τιμών που εφαρμόζονταν στο Ηνωμένο Βασίλειο και στα άλλα κράτη μέλη αποτελούσαν μία από τις αιτίες των παράλληλων εισαγωγών.

101 Η Επιτροπή θεωρεί ότι απέδειξε ότι η εν λόγω συμφωνία ήταν ικανή να επηρεάσει αισθητά το ενδοκοινοτικό εμπόριο και υπενθυμίζει ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να αποδείξει ότι όντως επηρεάστηκε αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών (απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Φεβρουαρίου 1978, 19/77, Miller κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1978, σ. 47, σκέψη 15). Υπογραμμίζει ότι προέβη στις αναγκαίες έρευνες και ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση παρουσίασε τις διαπιστώσεις

της σχετικά με τη θέση στην αγορά των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων, το μέγεθος της παραγωγής και των εξαγωγών τους, καθώς και την πολιτική τους περί των τιμών.

102 Η Επιτροπή αμφισβητεί επίσης τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι, κατά την εξεταζόμενη περίοδο, δεν υπήρχε εν δυνάμει ζήτηση προϊόντων Glasurit στη βρετανική αγορά. Η ίδια η Accinauto δήλωσε ότι ανέμενε αύξηση των παραγγελιών που πραγματοποιούσε η IMF και η Calbrook Cars Ltd, αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η δυναμικότητα της βρετανικής αγοράς είναι πολύ υψηλότερη εκείνης της βελγικής αγοράς.

103 Τέλος, η καθής προβάλλει ότι η υποχρέωση που αναφέρει το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποκλειστικής συμφωνίας διανομής συνιστά στην πραγματικότητα γενική απαγόρευση εξαγωγής, συνοδευόμενη από επιφύλαξη ενδεχόμενης εγκρίσεως, κατά περίπτωση, εκ μέρους της BASF. Επομένως, καταλήγει στην απόρριψη της αντιρρήσεως της προσφεύγουσας κατά την οποία η συμφωνία δεν μπορούσε να αναπτύξει περιοριστικά αποτελέσματα επί του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι δεν περιείχε την υποχρέωση εγκρίσεως του κατασκευαστή για τις εξαγωγές ούτε και απαγόρευση των πωλήσεων αυτών.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

104 Το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης απαγορεύει όλες τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς, εφόσον είναι ικανές να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι ρήτρα με την οποία επιβάλλεται στον αγοραστή η απαγόρευση μεταπωλήσεως ή εξαγωγής του αγορασθέντος εμπορεύματος μπορεί, από την ίδια της τη φύση, να στεγανοποιήσει τις αγορές και να επηρεάσει συνεπώς το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών (προπαρατεθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Miller κατά Επιτροπής, σκέψη 7, και απόφαση της 31ης Μαρτίου 1993, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 και C-125/85 έως C-129/85, Ahlström Osakeythiö κ.λπ. κατά Επιτροπής, γνωστή ως απόφαση «Χαρτοπολτός», Συλλογή 1993, σ. I-1307, σκέψη 176). Όταν αποδεικνύεται ότι οι πωλήσεις ενός τουλάχιστον των μερών στη συμφωνία που περιορίζει τον ανταγωνισμό αποτελούν ένα μη αμελητέο μερίδιο της οικείας αγοράς, επιβάλλεται η

εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης (προπαρατεθείσες αποφάσεις Miller κατά Επιτροπής, σκέψη 10, και Parker Pen κατά Επιτροπής, σκέψη 44).

105 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί τον ορισμό της αγοράς των επίδικων προϊόντων που δέχθηκε η Επιτροπή, δηλαδή τη βρετανική αγορά προϊόντων επαναβαφής οχημάτων, ούτε το γεγονός ότι το μερίδιό της στην αγορά αυτή ανερχόταν το 1991 στο 16 %, από το οποίο ποσοστό 12 % ήταν για τα προϊόντα Glasurit. Οι επικρίσεις της περιορίζονται στον όγκο των παράλληλων εισαγωγών που η καθής ανέφερε στην παράγραφο 16 των αιτιολογικών σκέψεων της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Λαμβάνοντας υπόψη τη θέση της BASF στην οικεία αγορά, καθώς και το γεγονός — επιβεβαιωθέν από την ίδια την προσφεύγουσα — ότι οι ισχύουσες τιμές των προϊόντων Glasurit μεταξύ 1986 και 1991 στην αγορά αυτή ήταν, κατά μέσον όρο, υψηλότερες από τις εφαρμοζόμενες τιμές στις αγορές άλλων κρατών μελών, ειδικότερα του Βελγίου, η Επιτροπή ορθώς κατέληξε στο ότι η επικρινόμενη συμφωνία ήταν ικανή να επηρεάσει το ενδοκοινοτικό εμπόριο.

106 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η συμφωνία αυτή αποτελεί, λόγω του αντικειμένου της, περιορισμό του ανταγωνισμού απαγορευόμενο από το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, χωρίς να είναι αναγκαίο να ερευνηθεί αν, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, δεν είχε αισθητά αποτελέσματα στην οικεία αγορά (προπαρατεθείσα απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1966, 56/64 και 58/64, Consten και Grundig κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 363, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουλίου 1994, T-43/92, Dunlop Slazenger κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-441, σκέψη 127).

107 Επομένως, οι λοιπές αιτιάσεις που η προσφεύγουσα προέβαλε κατά της διαπιστώσεως, εκ μέρους της Επιτροπής, της παραβάσεως της προπαρατεθείσας διατάξεως της Συνθήκης είναι αλυσιτελείς, στο μέτρο που το βάσιμο των αιτιάσεων αυτών δεν

μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι συμφωνία που έχει το αντικείμενο και το περιεχόμενο της εν προκειμένω συμφωνίας δεν παραβαίνει τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού.

Τέταρτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως: ημερομηνία παύσεως της παραβάσεως

— Επιχειρήματα των διαδίκων

108 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, έστω και αν υποτεθεί ότι υπήρξε παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού, μια τέτοια παράβαση έληξε το αργότερο στο τέλος Ιουνίου 1990. Η Επιτροπή όφειλε να διαπιστώσει ότι η από 21 Ιουνίου 1990 επιστολή που η BASF απηύθυνε στην προσφεύγουσα ανέφερε σαφώς ότι η τελευταία ήταν ελεύθερη να λάβει τις δικές της αποφάσεις περί πωλήσεως. Εν πάση περιπτώσει, η ίδια η Επιτροπή δέχθηκε ότι η από 22 Ιουνίου 1990 επιστολή, την οποία η BASF απέστειλε στους δικηγόρους της IMF και της οποίας αντίγραφο διαβιβάστηκε στην Accinauto, ήταν επαρκώς κατανοητή και σαφής ως προς το σημείο αυτό.

109 Η καθής επαναλαμβάνει το συμπέρασμά της ότι η περιορίζουσα τον ανταγωνισμό συμφωνία έληξε μόνον όταν τα συμβαλλόμενα μέρη κατήργησαν την επίδικη ρήτρα. Θεωρεί ότι η Accinauto, ενόψει των περιστάσεων, δεν μπορούσε να ερμηνεύσει το αντίγραφο της επιστολής που εστάλη στους δικηγόρους της καταγγέλλουσας τον Ιούνιο του 1990 υπό την έννοια ότι η BASF παραιτήθηκε του δικαιώματος εγκρίσεως των εξαγωγών που είχε επιφυλάξει στον εαυτό της με το άρθρο 2, παράγραφος 2, της συμφωνίας του 1982. Ο σκοπός της επιστολής αυτής ήταν αποκλειστικά να προλάβει ενδεχόμενες αξιώσεις εκ μέρους της IMF.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

110 Δεδομένου ότι η διαπιστωθείσα με την προσβαλλόμενη απόφαση παράβαση συνίσταται στη σύναψη και τη συμμετοχή των μερών σε συμφωνία αποκλειστικής

διανομής της οποίας μία από τις ρήτρες είχε αντικείμενο αντίθετο προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, η Επιτροπή ορθώς θεώρησε ότι η εν λόγω παράβαση έπαυσε μόνον όταν τα δύο μέρη κατήργησαν την εν λόγω ρήτρα. Κατά τη νομολογία, το γεγονός ότι μια ρήτρα με την οποία επιδιώκεται ο περιορισμός του ανταγωνισμού δεν εφαρμόστηκε από τους συμβαλλομένους δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι η ρήτρα αυτή δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης (προπαρατεθείσες αποφάσεις Miller κατά Επιτροπής, σκέψη 7, και «Χαρτοπολτός», σκέψη 175). Εν προκειμένω, οι επιστολές της BASF που επικαλείται η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύουν ότι τα μέρη είχαν πραγματικά την πρόθεση να παραιτηθούν από την επίδικη ρήτρα. Πράγματι, όπως εκτίμησε η Επιτροπή, οι πλέον σαφείς όροι που χρησιμοποιήθηκαν στην από 22 Ιουνίου 1990 επιστολή απέβλεπαν στην πραγματικότητα στο να μετριάσουν τις αιτιάσεις σχετικά με την αντιανταγωνιστική συμπεριφορά που είχε προσάψει στα μέρη η καταγγέλλουσα IMF.

Πέμπτο σκέλος: καθορισμός του ύψους του προστίμου

— Επιχειρήματα των διαδίκων

111 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι άσκησε καταχρηστικώς τη διακριτική της εξουσία καθόσον παρέλειψε να λάβει υπόψη, κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, την ήσσονα σοβαρότητα και τη μικρή διάρκεια της φερομένης παραβάσεως, τη δυσχερή οικονομική κατάσταση της προσφεύγουσας και την έλλειψη δόλου.

112 Η Accinauto θεωρεί ότι η σοβαρότητα της παραβάσεως πρέπει να σταθμίζεται σε σχέση με τα αποτελέσματα που η φερόμενη ως περιοριστική του ανταγωνισμού συμφωνία είχε επί του εμπορίου. Όμως, η επίδικη συμφωνία δεν είχε κανένα αποτέλεσμα, δεδομένου ότι τα μέρη δεν την έθεσαν σε εφαρμογή. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι η συμφωνία είχε εφαρμοστεί, δεν επηρέασε το ρεύμα παράλληλων εισαγωγών από το Βέλγιο προς το Ηνωμένο Βασίλειο. Υπήρξε μία μόνον άρνηση παραδόσεως, τον Δεκέμβριο του 1990, η οποία δεν καθορίστηκε με τη συμφωνία, αλλά με αυτοτελή απόφαση της προσφεύγουσας. Επιπλέον, ο όγκος των παράλληλων εισαγωγών που αφορούσε η συμφωνία του 1982 είναι ασήμαντος σε σχέση με το σύνολο των πωλήσεων προϊόντων Glasurit στο Ηνωμένο Βασίλειο.

113 Η Επιτροπή κακώς έλαβε ως βάση για τη διάρκεια της παραβάσεως ολόκληρη την περίοδο ισχύος της συμφωνίας, μεταξύ της συνάψεώς της στις 8 Οκτωβρίου 1982 και της θέσεως σε ισχύ της νέας συμφωνίας την 1η Ιανουαρίου 1992. Αφενός, η ίδια η καθής δέχθηκε ότι τα αποτελέσματα της συμφωνίας έγιναν αισθητά μετά το 1986. Αφετέρου, η Accinauto αρνήθηκε μία μόνον παράδοση στην IMF και η φερομένη παράβαση έπαυσε το αργότερο τον Ιούνιο του 1990, όταν η BASF κατέστησε σαφές στην καταγγέλλουσα ότι η Accinauto ήταν ελεύθερη να πραγματοποιεί παθητικές πωλήσεις εντός των κρατών μελών της Κοινότητας. Επομένως, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι το ότι ελήφθη υπόψη ολόκληρη η περίοδος ισχύος της συμφωνίας αποτελεί αδικία και παραβιάζει σοβαρά την αρχή της αναλογικότητας.

114 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ακόμη ότι οι νομικοί τους οποίους συμβουλεύθηκε κατά τον χρόνο συνάψεως της συμφωνίας είχαν εκτιμήσει ότι η εν λόγω ρήτρα ήταν σύμφωνη προς το κοινοτικό δίκαιο. Επομένως, τα μέρη και οι συνεργάτες τους δεν είχαν συνειδητοποιήσει, κατά την περίοδο ισχύος της συμφωνίας αυτής, ότι διέπρατταν παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης.

115 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι οι απαγορεύσεις εξαγωγής συνιστούν εξ ορισμού σοβαρές παραβάσεις του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι αποβλέπουν στο να διατηρηθούν τεχνητά οι διαφορές τιμών μεταξύ των αγορών των κρατών μελών και θέτουν σε κίνδυνο την ελευθερία του ενδοκοινοτικού εμπορίου (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80, 101/80, 102/80 και 103/80, Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψη 107). Το μερίδιο της αγοράς των παράλληλων εισαγωγών που αφορά η παράβαση δεν έχει σημασία για τον προσδιορισμό της σοβαρότητας της παραβάσεως. Εξάλλου, η Επιτροπή αντέκρουσε ήδη τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας σχετικά με την έλλειψη οικονομικών επιπτώσεων της συμφωνίας του 1982, ειδικότερα επί των παράλληλων εισαγωγών από το Βέλγιο προς το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και τις σχετικές με την έλλειψη επιδράσεως της συμφωνίας επί των αποφάσεων της Accinauto.

116 Η καθής θεωρεί ότι η παράβαση άρχισε από της ημερομηνίας συνάψεως της αποκλειστικής συμφωνίας διανομής, η οποία προέβλεπε δικαίωμα εγκρίσεως του κατασκευαστή, και συνεχίστηκε καθόλη την περίοδο ισχύος της συμφωνίας αυτής

(απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Νοεμβρίου 1983, 96/82 έως 102/82, 104/82, 105/82 και 110/82, IAZ κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3369, σκέψη 59). Το ότι η Accinauto απλώς σιώπησε μετά τις από 21 και 22 Ιουνίου 1990 επιστολές της BASF δεν μπορούσε να τροποποιήσει εγκύρως τη συμφωνία του 1982. Σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 2, οι τροποποιήσεις στην εν λόγω συμφωνία θα ήσαν έγκυρες μόνον αν διατυπώνονταν γραπτώς.

117 Η Επιτροπή αμφισβητεί την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας ότι δεν υπήρξε σκόπιμος περιορισμός του ανταγωνισμού, διότι τα μέρη δεν είχαν συνείδηση του ότι παρέβαιναν το κοινοτικό δίκαιο. Η πλάνη περί το δίκαιο, στην οποία ενδεχομένως υπέπεσαν οι νομικοί της BASF, δεν αλλάζει σε τίποτα το γεγονός ότι αυτή είχε την πρόθεση να επιβάλει στην Accinauto την υποχρέωση διαβιβάσεως πληροφοριών και να ελέγχει έτσι τις παράλληλες εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

118 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει με απόφαση στις επιχειρήσεις πρόστιμο ύψους 1 000 μέχρις 1 000 000 ECU ή και ποσού μεγαλυτέρου από αυτό μέχρι ποσοστού 10 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο από κάθε μία των επιχειρήσεων οι οποίες, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Εντός των ορίων αυτών, το ύψος του προστίμου καθορίζεται λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως (προπαρατεθείσα απόφαση Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 118, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, Τ-327/94, SCA Holding κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1373, σκέψη 175).

119 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, για να μπορεί μια παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού της Συνθήκης να θεωρηθεί ως διαπραχθείσα εκ προθέσεως, δεν είναι απαραίτητο να είχε η επιχείρηση συναίσθηση του ότι παραβιάζει απαγόρευση θε-

σπιζόμενη από τους κανόνες αυτούς, αλλά αρκεί να τελούσε εν γνώσει του ότι η συμπεριφορά που της προσάπτεται είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού (προπαρατεθείσα απόφαση IAZ κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 45, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Ιουλίου 1994, T-66/92, Herlitz κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-531, σκέψη 45). Όπως προκύπτει από τις προηγούμενες διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να αγνοεί ότι η επίδικη ρήτρα της συμφωνίας του 1982 είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό των παράλληλων εισαγωγών και, ως εκ τούτου, να παρεμποδίσει αυτόν τούτον τον στόχο της πραγματοποιήσεως της ενιαίας αγοράς που επιδιώκει η Συνθήκη, στεγανοποιώντας τις διάφορες εθνικές αγορές. Η γνώμη ενός νομικού συμβούλου, την οποία επικαλείται, δεν την απαλλάσσει από την ευθύνη (προπαρατεθείσα απόφαση Miller κατά Επιτροπής, σκέψη 18).

120 Στην προκειμένη περίπτωση, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η Επιτροπή τήρησε το ανώτατο όριο που προβλέπει ο κανονισμός 17, το οποίο αναφέρεται στον συνολικό κύκλο εργασιών της οικείας επιχειρήσεως (προπαρατεθείσα απόφαση Musique Diffusion française -κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 119, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Οκτωβρίου 1994, T-83/91, Tetra Pak κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-755, σκέψη 247). Το ύψος του προστίμου αντιπροσωπεύει μόλις το 0,05 % του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η Accinauto το 1991 που ανήλθε περίπου σε 18 450 000 ECU (738 000 000 BFR· βλ., πιο πάνω, σκέψη 1).

121 Κατά πάγια νομολογία, το ύψος του προστίμου πρέπει να κλιμακώνεται σε συνάρτηση προς τις περιστάσεις υπό τις οποίες διαπράχθηκε η παράβαση και προς τη βαρύτητά της, η δε εκτίμηση της βαρύτητας της παραβάσεως πρέπει να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των περιορισμών που επιβάλλονται στον ανταγωνισμό (αποφάσεις του Πρωτοδικείου Parker Pen κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 92, και της 22ας Οκτωβρίου 1997, T-213/95 και T-18/96, SCK και FNK κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1739, σκέψη 246).

122 Με την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή καλώς θεώρησε ότι η διαπιστωθείσα παράβαση ήταν ιδιαίτερα σοβαρή αν ληφθεί ιδίως υπόψη η φύση του επίδικου περιορισμού στον ανταγωνισμό και η ισχυρή θέση που κατέχει η BASF στην ευρωπαϊκή αγορά προϊόντων επαναβαφής οχημάτων.

123 Εξάλλου, η εκτίμηση της Επιτροπής ως προς τη διάρκεια της παραβάσεως δεν φέρει το στίγμα κανενός σφάλματος, στο μέτρο που η παράβαση αυτή είχε ως χαρακτη-

ριστικό τη σύναψη εκ μέρους των μερών συμφωνίας της οποίας μία από τις ρήτρες είχε αντικείμενο αντίθετο προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι το Πρωτοδικείο δεν διαπίστωσε την εφαρμογή μιας τέτοιας ρήτρας, ωστόσο, απλώς η ύπαρξή της μπορούσε να δημιουργήσει ένα «επιφανειακό και ψυχολογικό» κλίμα που συμβάλλει στην κατανομή της αγοράς (προπαρατεθείσες αποφάσεις Miller κατά Επιτροπής, σκέψη 7, και Herlitz κατά Επιτροπής, σκέψη 40). Επομένως, η παράβαση η οποία άρχισε με τη σύναψη της συμφωνίας του 1982 έπαυσε μόνον όταν η επίδικη ρήτρα όντως καταργήθηκε.

124 Τέλος, επιβάλλεται να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή δέχθηκε ως ελαφρυντική περίσταση το γεγονός ότι τα μέρη έθεσαν τέρμα στην παράβαση την 1η Ιανουαρίου 1992, δηλαδή προτού τους κοινοποιηθούν οι αιτιάσεις στις 12 Μαΐου 1993. Έλαβε επίσης υπόψη το γεγονός ότι η Accinauto εξαρτάται οικονομικά από την BASF και η τελευταία εκμεταλλεύθηκε αυτή την εξάρτηση για να επιβάλει τα οικονομικά της συμφέροντα.

125 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή, καθορίζοντας σε 10 000 ECU το επιβληθέν στην προσφεύγουσα πρόστιμο, δεν υπερέβη το περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτει κατά τον προσδιορισμό του ύψους των προστίμων.

126 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι τα αιτήματα της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν εκείνα που αποβλέπουν στο να υποχρεωθεί η Επιτροπή να καταβάλει στην προσφεύγουσα τόκους προς 9,5 % επί του ύψους του προστίμου.

Επί των δικαστικών εξόδων

127 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Δεδο-

μένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**

2) **Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.**

Vesterdorf Moura Ramos Mengozzi

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Μαΐου 1999.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

B. Vesterdorf